

**НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО
Кафедра історії української музики
та музичної фольклористики**

Дисципліна «Українська хорова література»

Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»

Спеціалізація: «Хорове диригування»

Викладач – кандидат мистецтвознавства, доцент Дерев'янченко О.О.

18.03.2020 та 25.03.2020 Лекції на тему:

**Українське хорове мистецтво у перші десятиліття та в середині ХІХ ст.
(1800 – 1860-ті роки).**

Питання

1. Соціально-історичні умови розвитку культури. Причини занепаду хорового мистецтва на теренах України у перші десятиліття ХІХ ст.
2. Поява культурних осередків як ознака пробудження національного життя.
3. Початковий період становлення національного стилю в хоровій творчості західноукраїнських композиторів 1840–1860-х рр.:
  - 3.1. Хорова творчість Михайла Вербицького (1815 – 1870) та Івана Лаврівського (1822 –1873).
  - 3.2. Хорова творчість Сидора Воробкевича (1836 – 1903), Віктора Матюка (1852 – 1912), Анатолія Вахнянина (1841 – 1908).
4. Хорові жанри у творчості композиторів Наддніпрянщини 1840–1860-х рр.
  - 4.1. Роль Петра Сокальського (1832 –1887) у розвитку українського хорового мистецтва.
  - 4.2. Хорова спадщина Семена Гулака-Артемівського (1813 – 1873).
  - 4.3. Початок фольклористичної, диригентської, композиторської діяльності М. Лисенка.

Музичний матеріал

1. Вербицький М. Духовні твори / Заг. ред. та упоряд. М. Гобдича. К., 2004.
2. Гулак-Артемівський С. Пісні та хори / Упоряд., вступ. стаття, ред. та комент. Л. Кауфмана. К. : Мистецтво, 1963.
3. Літургія Іоана Золотоустого. Нотна збірка українських композиторів / Муз. ред. Т. Миронюка. К., 2004.
4. Хрестоматія української дожовтневої музики / Упоряд. та комент. О. Я. Шреєр-Ткаченко. Ч. 1, 2. К., 1974.

Література

1. Загайкевич М. Михайло Вербицький. Сторінки життя і творчості. Львів. : Місіонер, 1998. 148 с.
2. Історія української музики : в 6-ти т. К. : Наук. думка, 1989. Т. 2.
3. Карышева Т. П. Сокальский. Жизнь и творчество. М. : Советский композитор, 1984. 200 с.
4. Кауфман Л. С. С. Гулак-Артемовський. К. : Муз. Україна, 1973. 38 с.
5. Кияновська Л. Стилвова еволюція галицької музичної культури ХІХ – ХХ ст. Тернопіль : СМП, «АСТОН», 2000. 339 с.
6. Корній Л. Історія української музики. : Підручник. К. – Х. – Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 2001. Ч. 3.
7. Михайло Вербицький і відродження української музичної культури в Галичині : Тези наукових читань, присвячених 175-річчю від дня народження композитора М. Вербицького. Дрогобич : Дрогобицький пед. інститут ім. І. Франка; тов.-во «Просвіта», 1992. 80 с.
8. Новакович М. Галицька музика габсбурзької доби: у пошуках української ідентичності. Львів : видавець Т. Тетюк, 2019. 376 с.
9. Пархоменко Л. Українська хорова п'еса. К. : Наук. думка, 1979. 218 с.
10. Пархоменко Л. Хорова культура у першій половині ХІХ ст. // Київ музичний. К. : Наукова думка, 1982. С. 29 – 37.

Питання для перевірки знань

1. Охарактеризувати передумови створення та історичне значення Перемишльської співочої школи.
2. Розглянути твори М. Вербицького та І. Лаврівського в аспекті виявлення в них синтезу національних співочих традицій та ранньоромантичних тенденцій.
3. Здійснити порівняльний аналіз творів М. Вербицького та М. Лисенка на текст «Заповіту» Т. Шевченка.
4. Якими об'єктивними факторами було спричинено занепад української духовної музики у перші десятиліття ХІХ ст. ? Який новий напрямок у галузі Богослужбового співу започатковується в цей період?
5. Яку роль відігравала Петербурзька Придворна співацька капела в духовно-музичному житті Російської імперії ХІХ ст., який вплив мали її позиції на розвиток українського хорового мистецтва?
6. З іменами яких композиторів пов'язаний початковий етап становлення національного стилю на західних землях України? Назвіть твори, які це яскраво підтверджують.
7. Яке місце посідали хорові жанри у творчості П. Сокальського та С. Гулака-Артемовського?
8. Якими досягненнями у царині хорового мистецтва були позначені 60-ті роки у творчій біографії М.Лисенка?

01.04.2020

Тема: Розвиток українського хорового мистецтва у 70-ті роки ХІХ – на початку ХХ ст. Хорова творчість Миколи Лисенка.

5. Значення хорової творчості Миколи Лисенка (1842–1912). для жанрового розвитку української хорової музики:
6. Розвиток нового стилю релігійної музики у творчості М. Лисенка.
7. Хорові сцени та хори з опер М. Лисенка.

Література

1. Архімович Л., Гордійчук М. М. Лисенко. Життя і творчість. 3-є вид., доп. й перероб. К. : Музична Україна, 1992. 256 с.
2. Булат Т. М. Лисенко. К. : Музична Україна, 1973. 86 с.
3. Гулеско І. І. Національний хоровий стиль (на матеріалі України та Росії) : Навчал. посібник. 2-ге вид. перероб. і доп. Харків: ХДАК, 2011. 90 с.
4. Гусарчук Т. Духовна творчість М. В. Лисенка : зовнішні та внутрішні контексти // Микола Лисенко та українська композиторська школа. До 160-річчя від дня народження М. В. Лисенка: Зб. наук. пр. К. : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2004. С. 214 – 220.
5. Історія української дожовтневої музики / Заг. ред. та упоряд. О. Я. Шреєр-Ткаченко. К. : Муз. Україна, 1969. 587 с.
6. Корній Л. Історія української музики. Ч.3. К.–Х. –Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 2001.
7. Лащенко А. П. З історії київської хорової школи. К. : Муз Україна, 2007. 197 с.

Музичний матеріал

1. Лисенко М. Релігійні твори. - К., 1993. – 36 с.
2. Хорові сцени та хори з опер українських композиторів. Ч. 1. – М. Лисенко / [уклали М. Мицик та Н. Королюк]. – К., 1993.
3. Хрестоматія української дожовтневої музики / Упоряд. та комент. О. Я. Шреєр-Ткаченко. – Ч. 2. – К., 1974.

Завдання та запитання

- a. Підібрати яскраві музичні приклади з обробок та оригінальних творів М. Лисенка, які б демонстрували різні прикметні ознаки народного багатоголосся.
- b. Окреслити комплекс музично-виражальних засобів, віднайдених М. Лисенком для адекватного втілення образів шевченкової поезії.
- c. У чому полягає внесок М. Лисенка у розвиток українського хорового мистецтва?
- d. Якими творами представлено жанр кантати у творчості М. Лисенка?